

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Adam Špán

Název práce: Kontemplativní dítě

Vedoucí práce: Barbora Spalová

Oponent/tka: Lukáš Kotyk

Navržené hodnocení: E - F v závislosti na obhajobě

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Copak o to, cíl jasně formulován je – porozumět tomu, proč někdo odejde do kláštera a co myslí tím, když jako důvod udává Boží povolání. Bohužel však tento cíl není uveden takřka do žádného vztahu se sociálně vědnými cíli, které by bylo možné nad problematikou povolání vystavět na základě poměrně bohaté produkce, ať už v rámci antropologie náboženství (nabízí se využít zázemí vystavěné kolem výzkumu konverze), či specificky antropologie monasticismu, nebo například z úhlu pohledu narativní či diskurzivní analýzy. Autor mluví o případové studii, ale případ zůstává případem toho, jak někdo z věřící rodiny, vychován v katolickém prostředí (katolických školách, farnostech, s katolickým duchovním vedením) zaslechne a vyslechne Boží povolání. V čem by tento případ mohl být přínosný pro sociální vědy, autor nechává na čtenáři.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Bohužel ne. Rešerše je velkou slabinou práce. Teologické rámování povolání je sice možno ocenit, (že se autor vůbec o něco takového pokusil), ale působí naprosto namátkově, čtenář nemá nejmenší tušení, proč si autor vybral zrovna tyto texty, které zjevně nijak neumí sitouvat do vývoje teologického myšlení. Což by taky nemusel umět, protože není studentem teologie, ale sociální antropologie. Nicméně ani v této oblasti to není o moc lepší. Veškerá kontextualizace případové studie leží na dvou zdrojích – kvalitativní sondě Wiliama Smithe o rodinném zázemí cisterciáckých mnichů v Atlantě a na kvantitativních výzkumech amerického Centra pro aplikovaný výzkum v apoštolátu (CARA). Samo osobě by na těch zdrojích nebylo nic špatného, ale jsou z USA, ne z Evropy, jeden je kvantitativní a jejich cíl je informační, ne teoretický. Přitom sociologie evropského monasticismu má v posledních dekádách několik významných autorů (Hervieu – Léger Palmisano, Jonveaux, Pazo, Jewdokimow, Sawicki atd.).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, vytváření a popisu) a metod jejich analýzy?

Vytvořená data jsou naopak velice pěkná. Zvláště terénní deník je skutečně strhujícím záznamem toho, co dělá pobyt v klášteře s člověkem nepříliš obeznámeným s tímto prostředím. Vysoká

reflexivnost autora i jeho výzkumných spolupracovníků činí také z rozhovorů podnětné čtení. Způsob vytváření dat je také dobře reprezentován. Jak terénní deník, tak rozhovory jsou ale opatřeny jen minimálním interpretačním komentářem.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Závěry jsou shrnutím řečeného a odstavcovým srovnáním s procenty z výzkumů CARA. O argumentaci tu moc nemůže být řeč.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Na tomto poli nemám připomínek.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Síla předkládané práce je v popisu terénu, ve všímavosti a schopnosti pozorovat obyčejné, neokázalé, každodenní a především být (sebe)reflexivní jak ve smyslu uvědomovat si své předpoklady (a umět je opouštět), tak ve smyslu vnímat situovanost a koprodukovanosť výzkumu. Dalším nesporným kladem je literární nadání, které ze čtení antropologické práce může udělat proměňující zážitek. Takoví nadání autor bezesporu má a umí je uplatnit a kultivovat. Práce však výrazně pokulhává v sociálně antropologické teoretizaci.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

1. Z pobytu v terénu považuji za nejhodnotnější postřeh to, že povolání je někdy vidět (str. 19). Můžete tento postřeh popsat a zamyslet se nad vztahem pozorovaného a řečeného ve výzkumu v trapistickém klášteře?
2. Při cestě k realizaci povolání hrálo podle rodiny roli „morálně čistší“ prostředí? Jak tomu konkrétně rozumíte? Jak by bylo možné v tomto směru dále sociálně vědně rámovat výzkum? Jaká témata vám daný výzkum otevřel a kam byste případně výzkumně pokračoval?

Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm E – F v závislosti na obhajobě.

Datum: 5. 6. 2019

Podpis: